

वर्ष २ रें.] वैशाख शके १८३६ [अंक २ रा

चिन्तनीद्वयगत जलमलितरुलम् । सदृशीयनमनिसाय चयुजम् ॥

सामन्ति सज्जनसंगमतिरेका । नयति सार्धार्थेण नरणे जीव
श्री गङ्गाधर

संपादकः — श्रीगंगाधर मराठवी

प्रकाशकः — रामचन्द्र अण्णासुरी

मुद्रणालयः — श्रीगंगाधर मराठवी

अनुक्रमणिका.

महाराजांचे अनुभव

रफुट विषय

श्री साईसच्चरित

चुकीची दुरुस्ती चालू अंकांत श्रीसाईसच्चरितचे अनुक्रम नं. २२९-२४४ असे पडले जाहेत. त्या ठिकाणी २८९-२०४ असे पाहिले.

मासिकाच्या वर्गणीदारांस विनंति.

हे मासिक सुरु करण्यांत याच्या चालकांचा हेतू याची उपाय स्वर्च वेच भागून राहिलेले उत्पन्न श्रीसाईबाबांच्या एकाद्रे फंडास जमा असा असल्यामुळे प्रत्येक वर्गणीदाराने मनांत आणल्यास आपापल्या मधून निदान एक तरी वर्गणीदार मिळविण्याचे श्रेय घेतल्यास एक कितीतरी मदत केल्यासारखे होणार आहे. शिवाय अशा रितीने मदत देण्याने श्रीसाईसमर्थांची पर्यायाने सेवा केल्यासारखे होणार आहे.

आणखी विनंती.

आतां या मासिकाचे दुसरे साल सुरु झाले आहे. आतां या मासिकाची वर्गणी म्हणजे रक्कम रु. ३८६ वर्गणीदार मनीषाद्वारेने पाठविली केली जाणा आहे. देशाबाचा अंक हाती पडेपर्यंत अशाच प्रकारे मदत होणार नाही त्याचा अंकाचा अंक २४८ च्या पर्यंत देण्याचा आईल.

या मासिकाचे माहिती आहे ती आपले स्वतःच्या माहितीने देऊन त्याचा प्रसार होणेकरिता या मासिकाचे अंक

नाशकसे नाशायण होऊन जातो. त्यांना कोणितो प्रायश्चित्त
 असत. बाबा देहधारी असताना तेनात येऊन दर्शन घेऊन गेले होते.
 बाबांच्या समाधीनंतर सुमारे दोन वर्षांनी येण्याचा घोस त्यांना तीन वर्षांत
 हा सन्धता. अर्थात् त्यांनी तंबड्या शवधीत समाधि पाहिली नव्हती.
 समाधि झाल्यानंतर सुमारे एक वर्षांनी ते अत्यंत अजारी पडले. कांही दिवस
 जारीपणाचे गेल्यावर नारायणराव अत्यंत त्रस्त झाले असतांना बाबांनी त्यांना
 ज्ञात दर्शन दिले ते असे. बाबा एका भुयारांतून बाहेर निघून नारायणरावां-
 क आले व म्हणाले "काळजी करूं नको. उद्यापासून तुला उतार पडेल
 आठ दिवसांत तू चांगला बरा होशील." आणि खरोखरच सत्ते जडून आले.
 ज्या दिवसापासून त्यांची प्रकृति सुधारू लागली व आठ दिवसांत ते बरे
 झाले. यानंतर सुमारे दोन वर्षांनी त्यांना समाधिदर्शनाचा योग आला. समा-
 धीपार्शी येतांच वरील स्वन आळवून नारायणरावांना गहिंवर आला व नंतर
 ६ ड्यांत येऊन वरील हकीगत त्यांनी मला सांगितली. सांगतांना सुद्धा त्यांचे
 डोळ्यांतून अश्रू येत होते.

हे नारायणराव पूर्वी रा. रामचंद्र जमन मोडक यांजवळ नोकरीस
 होते. व मोडक बाबांचे भक्त असल्यामुळे नारायणरावांना बाबांची भक्ति
 लागली. एकादा नारायणरावाच्या एका स्नेहाला विंचू चावला. तेन्हा बाबांची
 उदा त्यांचे जवळ नव्हती पण त्यांनी बाबांच्या तंसबिरीपुढे जवळ असणाऱ्या
 उदवत्तीची राख घेतली व ती विंचू चावलेल्या जामेवर लावली. लगेच वेदना
 उंद झाल्या.

नारायणराव आपल्या मातोश्रीस घेऊन बाबांच्या समाधीच्या कांही
 दिवसांपूर्वी दर्शनास आले होते तेन्हा बाबांनी त्यांच्या आईस सांगितले.
 "आतां आपल्याला नोकरी करावयाची नाही. आपण भंदा करूं" यावेळेस

नारायणराव नोकर होते पण लष्कराच त्यांची नोकरी सटकी. नाशकास आनंदाश्रम या नांवाचे भोजन वसतिगृह बांधले आहे.

(१०४)

एके रात्री महाराज दादा केळकर यांस म्हणाले "हा वझे नुसता एक अध्याय वाचतो. मी त्याला म्हणतो रात्रभर पोथी वाचार्थी हे शब्द वझ्यांनी ऐकले तेव्हा त्यांनी महाराजांना विचारले, "रात्रभर पोथी वाचून जाऊं का?" महाराज म्हणाले 'होय.' त्या दिवसापासून त्यांनी तसा क्रम सुरू केला. त्याप्रमाणे रात्रभर म्हणजे रात्रीचे दहा वाजल्यापासून तो साडे चार पां वाजेपर्यंत तो पोथी वाचू लागला. अर्थात् रात्रभर जागरण होत असे, पण त्यापासून त्याला यात्किंचितही शीण झाला नाही. ही महाराजांची कृपा.

(१०५)

डा. डी. एन. गुणे, स्टेट सर्जन, पना स्टेट, यांनी काही रोग्यांना उपचार थकल्यावर श्रीसमर्थ साईबाबांची उदी देऊन पाहिली व त्यामुळे त्या रोग्यांना गुण आल्याची हकीगत त्यांनी आमचेकडे पाठविली आहे.

१. एका १६ वर्षांचे मुलीस १०/१२ दिवस रोज हक्काच्या उलट होत असत. सर्ज इलाज करून पाहिले. सिविल सर्जन मुलीस नो रोगासून औषध दिले, परंतु गुण आला नाही. शेवटी डॉक्टर मरुतुन दिले की रोग त्या मुलीस सोऱ्या पानांनी उदी करून घ्यावा असे सांगितले. ६/७ रोजी रोगापासून निवे गळतले. रोगासून निवे गळतले १५ दिवसांनी ती स्वस्थ राहिली.

पुढाऱासो म्हाभासाचे प्रकार कळे. परंतु गुण येईना. डॉक्टर
कुमानी त्या पुढाऱास म्हाभासास श्रीसाईमहाराजांची माहिती दिली व त्याच
दी दिनी त्यांनी मोठ्या भक्तीने व श्रद्धापूर्वक ती उदी मुळांना लाविली व
उपवासही दिली. त्यानंतर जुलाब वगैरे एकदम बंद होऊन मुले बरी झाली.

३. एका १४ वर्षांचे मुलास प्लूरीसी (Pleurisy) होऊन फार वास
त होता. घरची माणसे निराश होऊन बसली. डॉक्टरांनी इलाज चाटू देते
परंतु दुखणे, मागे हटेना. त्या मुलाचे बडिळांनी भक्तीने डॉक्टराकडून उदी
गुण घेतली व घरी जाऊन मुलास लाविली. दुसरे दिवसापासून मुलाचा
वाटू लागले व एका आठवड्यांत निव्वळ उदीने तो उत्तम बरा झाला.

४. डॉ. गुणे किंवा त्यांच्या कुटुंबापैकी शिडीस कोणीही आलेले नाही.
स्वतः नाशिक येथील ब्रह्मीभूत गोपाळदास महाराज यांना आपले गुरु
मतात. समर्थ साईमहाराजांचो माहिती त्यांना त्यांच्या सासऱ्याकडून मिळाली
व त्यांची श्री समर्थ साईबाबांवर श्रद्धा बसून त्यांनी घरांत महाराजांची तस्-
तस्वीर ठेवलेली आहे. सत्पुरुषांचे एकमेकांकडे गुप्त संदेश कसे जातात याचे
कथे गोपाळदास महाराजांसंबंधी एक उदाहरण डॉ. गुणे यांचे श्वशुरांचे पहाण्यात
होई. डॉ. गुणे यांचे श्वशुर एकदां शिडीस जातांना वाटेत नाशिकास कांही
कामाकरितां उतरणार होते. त्यांचे जवळ डॉक्टरांनी पांच रुपये देऊन
नाशिकास गोपाळदास महाराजांना देण्यास सांगितले. त्याप्रमाणे नाशिकास
होण्यावर त्यांचे श्वशुर ते रुपये घेऊन पंचवटीत श्रीरामचंद्रांचे देऊळांत
जाऊन त्यांच्याकडे ५ बाजतां गोपाळदास महाराजांकडे गेले. संध्याकाळी ६ वाजतां
तो शिडीस जाण्याकरितां निवणार होते. देऊळांत जाऊन पाहतात तो
गोपाळदास महाराज ओसरीच्या मध्यभागी बसले असून दोन्ही बाजूला
जोडांवरून गोसावी बैराग्यांच्या पंक्ती जेवणास बसल्या होत्या. महाराजांपुढे
होऊन एक मोठी शेगडी असून त्यावर एका मोठ्या कडईत कांही पदार्थ होता
यांचे व तो महाराज जेवणारांना वाटवीत होते. गंधत पहाण्यास पंडितांनी गर्दीही
बसलेली होती. डॉक्टरांचे श्वशुर, हा प्रकार पाहून महाराजांपर्यंत दाद गोहोचून

त्यांना पांच रुपये देण्यासंबंधे निराश झाले. त्यांना वाजता शिडीस जाण्याकरिता निघावयाचे होते. तेव्हा अधिक थांबण्यास नको समजून रुपये न देतां परत फिरण्याचे त्यांच्या मनांत आले. इतक्यात मोठा दास महाराजांनी लांबून हाताने खूण करून त्यांस बोळाविले. प्रत्यक्ष महाराज बोळावतात तेव्हा मंडळीनी लगेच वाट दिली. ते महाराजांजवळ पोहोचल्यावर महाराजांनी हात पुढे करून "लाव" म्हणून उद्गार काढला. त्यांनी लगेच पांच रुपये हातावर ठेवले. "एक, दो, तीन चार, पांच," असे रुपये मोजून महाराज म्हणाले "पाया" नंतर समोरील कडईतील शिरा एक मूटभर प्रसाद म्हणून दिले व त्यांना सांगितले की "जल्दी भांगो, नही तो गाडी चूक जायगी." हा सर्व प्रकार एक पांच मिनिटांत आटपून डॉक्टरांचे श्वशुर चांडेर पुढेले व ठरल्याप्रमाणे शिडीस गेले. तेथे समयांनी त्यांना या गोष्टीची ओळख दिली व झालेला सर्व प्रकार आपल्याला माहीत आहे असे दाखविले.

(१०६)

यंदा रामनवमीच्या उत्सवाकरिता शिडीस आलेल्या मंडळीत दासगण महाराजांचे परिवारांत मोगलाईतील मुखेडचे रहिवासी रा. रा. बाबा रामचंद्र पत्तेवार आपले कुटुंब सौ. कृष्णाबाई यांच्यासह आले होते. रा. पत्तेवार हे नेहमी शिडीस येणाऱ्या महाराजांच्या भक्त मंडळी पैकी आहेत. उत्सव समाप्ति झाल्यावर बाबा, सौ. कृष्णाबाई व रा. दामुअण्णा (दासगण महाराजांचे शिष्य) असे त्रिवर्ग शिडीहून मुंबईस येण्याकरिता निघाले व मनमाडास पोहोचते. तीन वाजतांच्या पैसेंजर गाडीत बसले. ही गाडी दुसरे दिवशी ११ वाजता ठाण्याचे स्टेशनवर आली. खरखीत उन्हामुळे सौ. कृष्णाबाईंना फार तहान लागली. व ठाण्यास गाडी काही वेळ उभी राहते म्हणून त्या नळावर पाणी पिण्याकरिता भांडे घेऊन गाडीतून खाली उतरल्या. ही सर्व मंडळी गाडीत पाण्याच्या डब्यांत बसलेली होती. व स्टेशनचा तळ पुढच्या वाजल्या एग्जिनकडे होता. त्यामुळे वाई तिथी गेल्या. नळावर फार भरी, बसल्यामुळे सौ. कृष्णाबाईंचे तोंड तसेच

लेक शाला

स्वनी उतरले व तेव्हाच मने, गाडी घुम्यानी मंड होत आली, मंडळी घरात गाडी नाहीत म्हणून दामुअण्णांनी खाडी उतरवून मंडळीचे जाग्यास निघाले. ते नालापर्वत पोहोचण्यापूर्वीच गाडीने शिरी पडली त्या पुढे त्यांनी दोघांना उचकर मिळेल त्या डब्यांत चढा म्हणून थोरडून सांगितले व स्वतः आपणही दुसऱ्याच एका डब्यांत चढले. गाडी चाकण्यास सुरुवात झाली व गाडी चाळू असतांना गाडीने एका डब्यांत बावा चढले व मंतर पुढे आलेल्या डब्यांत बाई चढू लागल्या. परंतु हातांत तांच्या व गाडीला साधारण वेग मिळालेला होता त्यामुळे बाई चढण्याचा प्रयत्न करीत असता त्यांचा पाय निसटून त्या प्लॅटफॉर्मच्या व गाडीच्या मध्ये पडल्या. मंडळी डब्यांत शिरली किंवा नाही हे एका बाजूने दामुअण्णा पहात होते व दुसऱ्या बाजूने बाई गाडीत चढल्या की नाही हे बावा पहात होते. दोघांनी बाई गाडीखाली पडलेली पाहून प्लॅटफॉर्मवर उडवा टाकल्या. बाई पडली, बाई पडली म्हणून हाकाहाक झाली. गाडी थांबविण्यासाठी लाल बावटा दाखविण्यांत आला. बावा व दामुअण्णा यांच्या तोंडने पाणी पळाले व कोठेतरी छिन्न विछिन्न झालेला बाईचा देह दिसू लागला त्यांना धास्ती वाटली. गाडी थांबली व मंडळी गाडीखाली पाहू लागली इतक्यांत प्लॅटफॉर्मच्या व डब्याच्या मधल्या जागेत सौ. कृष्णाबाई उभ्या राहिलेल्या दिसल्या. दामुअण्णांनी धावत जाऊन त्यांना वर चढण्यास हात दिला. साहजीकच मंडळीची गर्दी झाली, व कोठे लागले काय लागले? वगैरे प्रश्न होऊ लागले. बाई मुळीच धावरलेल्या दिसल्या नाहीत. उलट शांतपणे त्यांनी सांगितले "मज कांती लागले नाही. गाडीत वसा." सर्व जण गाडीत बसल्यावर बाईंनी सांगितले की पाय निसटून पडल्याबरोबर पुढे काय होणार हे त्यांना कळून चुकले व त्यांनी साहजीकच श्री. साईबाबांच्या धावा केला. लगेच श्रीसाई महाराज तेथे प्रगट झाले व त्यांनी बाईंना प्लॅटफॉर्मच्या खालच्या पोकळीत हातांनी लोखले व आपण जवळ राहिले. त्यांच्या पुढून ५७ गाडीचे डबे गेल्यावर गाडी उभो राहिले. गाडी

राजांना प्रत्यक्ष पाहिल्यावर बाईची भीति पार उडून गेली. त्यांनी याच-या-
 त्या उठून प्लेटफॉर्मवर चढेपर्यंत त्यांना महाराजांची प्रत्यक्ष भूति दिसत
 दिसत होती. सौ. कृष्णाबाईंना फक्त हाताच्या कोपराजवळ यादें
 टलें या शिवाय कांही लागलें नाहीं. महाराज सध्यां देहवारी नाहींत. त्या
 आपल्या भक्तांकडे त्यांचे पूर्ण लक्ष असतें; व सकटकाळीं भक्तांकरितां प्रगट
 होऊन त्यांचे रक्षण कसे करतात याचे हें उत्कृष्ट उदाहरण आहे. महाराजांचा
 पूर्ण निष्ठा ठेवल्यास कोणाही भक्ताला असा अनुभव मिळू शकेल.

(१०७)

बाळाजी पाटील नेवासकर या नांवाचे महाराजांचे एक परम भक्त होते.
 महाराजांचा जाण्यायेण्याचा रस्ता व लेंडी स्वतः झाडण्याचा परिपाठ पहि-
 त्यांदा नेवासकरांनीच पाडला. त्यानंतर राधाकृष्णाच्या आईनी तो चालू
 ठेवला व त्यांच्या पश्चात् अब्दुलभाईनी चालू ठेवला आहे. नेवासकरांचे
 शेतांत जें धान्य पिके तें सर्व धान्य महाराजांपुढें आणून ठेवावयाचें व
 त्यापैकी महाराज जेवढे देतील तेवढेच घरी न्यावयाचें अशी त्यांची बहिवाड
 होती. पाणी सुद्धा महाराजांनी पिऊन राहिलें असेल ते, किंवा हातपाय
 तोंड धुवून अथवा अंधोळ करून राहिलें असेल तें अथवा हात पाय धुतांना
 किंवा आंधोळ करतांना जें मोरीवाटे बाहेर जाईल तेंच स्वतःला प्यायज
 व्यावयाचें असा त्यांचा नियम होता. ते कांही वर्षांपूर्वी वारले. पण असून
 त्यांच्या मुलांकडून धान्य महाराजांकडे येतें व त्यांच्याकडून आलेल्या जोडल्यांची
 माकर दिवसांतून चारवेळां महाराजांकडे अखेरपर्यंत जात असे. त्यांची आई
 हयान आहे. एकदां नेवासकरांचे श्राद्ध होतें त्या दिवशी अदमास्तपेक्षां तिच्या
 लोकां जेवावयाला आले. पाटलांची बायको घाबरली व तिने आपल्या सार
 बाईच की अद्वय सांगितली. त्या बाईने यत्किंचित् न घाबरतां मुला
 कांही घेतलं सर्व अद्वय भांड्यात घातली व सादयावर तांडा घातला
 तोचला सांगितला व मांड्यांतून घुसाल लावेल तसें बोलविले. त्याच
 वेळीं ती म्हणत होती. अद्वय भांड्यात घातली व सादयावर तांडा घातला
 तोचला सांगितला व मांड्यांतून घुसाल लावेल तसें बोलविले.

शिळे काळी भावळी करूं वक्तो." सुनेने साराथें सांगल्याप्रमाणें केलें व महाराजांनीं लोणी खरोखरच लाव राखली. सगळ्यांचें यथालागें निवण होणें भल्लें झालें. ही हकीगत त्या सासूबाईंनीं म्हणजे बाळांनीं पाहल्याचे मुळाने सांगितले.

(१०८)

एकदां नानासाहेब निमोणकरांचे कुटुंबास वेळापूरास मुळ्या आजारी होता त्याला भेटावयाला जायचें होतें व त्याप्रमाणें महाराजांची परवानगीही मिळाली. त्यावर नानासाहेबांचा आग्रह पडला कीं कुटुंबानें दुसरेंच दिवशीं परत यावें. बाईला मोठें संकट पडलें व दुसरे दिवशीं पोळ्याची अमावास्या असल्यामुळें परत निवणें कसें होईल या विषयीं मोठा विचार पडला. पण पतीच्या आज्ञेचें उलंघन करणें हेंही बाईत योग्य वाटेना. सर्व तयारी झाली व इतक्यांत महाराज लेंडीवर जाण्यास निघाले तेव्हां बाईही निघाल्या. महाराजांच पायां पडतांक्षणीं महाराज म्हणाले "जा. लवकर जा आणि दोन चार दिवस तेथ रहा व मग ये." अर्थात् नानासाहेब गप्प झाले व बाईला संकट पडलें होतें त्यांचें निरसन झालें.

(१०९)

शंकरराव नांवाचे एक गृहस्थ एकदा शिडीस गेले होते. महाराजांनीं त्यांचेजवळ दक्षणा मागितली. त्यांनीं खिश्यांत पैसे होते तितके सर्व दिले. परत जातांना भाड्यासाठीं सुद्धा पैसे जवळ ठेविले नाहींत. त्यांना दुसरेंच दिवशीं जावयाचें होतें. आपली जाण्याची कशी तरी सोय महाराज करून देतील असा पूर्ण भरंवसा असल्यामुळें, त्यांनीं कोणाजवळ मागितले नाहींत. महाराजांनीं त्यांची खरोखरच सोय केली. त्याच दिवशीं रात्री त्यांचे एक स्नेही त्यांना अचानक वेऊन भेटले. ते गृहस्थ महाराजांच्या भेटपासून जवळ होते. त्यांना शंकरराव शिडीस आल्याची खबर लागली म्हणून ते

त्यांच्या भेटीस गेले. शंकररावांनी त्यांना कांही वर्षांमागे वसूने दिले होते, ते फेडावयाचे राहिले होते. ती रक्कम ते त्या दिवशी घेऊन आले व ती त्यांनी शंकररावांस न मागेतां दिली.

(११०)

बाळाराम भानकर या नांवाचे महाराजांचे एक भक्त होते. त्यांना एकदां महाराजांनी आज्ञा केली की मच्छिंद्रगडास जाऊन तपश्चर्या कर, व त्यांना खर्चाला दहा बारा रुपयेही दिले. ते त्याप्रमाणे तेथे गेले व तपश्चर्येला बसले. तेथे एक दिवस महाराजांनी जाऊन त्यांना जागृतीत दर्शन दिले. तेव्हां बाळारामांनी विचारले “बाबा मला येथे कां धाडले?” महाराजांनी उत्तर दिले “तुझे मन शिडीस स्वस्थ राहत नव्हतें म्हणून.” पुढे नेमलेली तपश्चर्या पुरी झाल्यावर बाळाराम परत निघाले. ते पुण्यापर्यंत आले व पुण्यास आगगाडीत बसून दादरास जाऊन तेथून वांद्र्यास आपल्या घरी जावे या हेतूने ते पुण्याच्या स्टेशनावर गेले. ते तिकीट काढायला तिकीट ऑफिसाजवळ गेले तो एक कुणव्यासारखा दिसणारा माणूस खांद्यावर काळे कांवळे घेतलेला व लंगोटी नेसलेला असा दिसला. तो तिकीट घेत होता. त्याने दादर-चेच तिकीट घेतलें व बाळाराम तिकीट घेणार तोच तो त्यांस म्हणाला “तुम्हाला कोठे जावयाचे आहे.” त्यांनी “दादरास,” असे उत्तर दिले. त्यावेळी त्याने आपल्याजवळचे तिकीट त्यांचे हातांत दिले व “हेच तुम्हाला घ्या. मी दादरला जाणार होतो पण माझा विचार फिरला व हा तिकीटाचा मला आतां उपयोग नाहीं.” असे बोलून तो तेथून एकदां चालला झाला. अर्थात् कुणव्याच्या घेप वेऊन कोण काळे होते हे त्याने दाखविले तसेच.

हेच बाळाराम पुढे बाळाराम या नांवाने प्रसिद्धीत आला व मराठी भाषेचे उत्तम माद हा असून सदाकाल हा असून.

(१११)

महाराजांच्या दर्शनास गेले तेव्हा महाराज म्हणाले, "मी यात्रा चार वर्षांपासून
करत आहे." ब्रह्मचारी पण कधीच गेल्यामुळे त्यांना महाराजांचे बोलणे
पडेना. इतक्यांत त्यांना एकाएकी स्मरण झाले की, महाराजांचा फोटो आपण
प्रथम बघितला व फोटोतल्या बाबांना नमस्कार केला त्याला आज बरोबर
चार वर्षे झाली, अर्थातच महाराजांचे बोलणे ताबडतोब पडले.

(११२)

मुंबईचे एक गृहस्थ एकदा महाराजांचे दर्शनास गेले होते. त्यावेळेस
महाराजांनी त्यांना दोन रुपये दिले व म्हटले "तुला लहानपणी मी एक
रुपया दिला होता तो जेथे ठेवला आहेस तेथेच हे दोन रुपये ठेव." ते
गृहस्थ कधीच पूर्वी महाराजांकडे गेले नव्हते म्हणून महाराजांचे बोलणे
त्यांना नीट पडेना. मुंबईस परत आल्यावर त्यांनी बरील हकीगत सांगितली
तेव्हा घरांत त्यांची म्हातारी आई होती तिने सांगितले "तुम्ही लहान होता
तेव्हा अक्कलकोटचे महाराजांचे दर्शनास आपण गेलो होतो तेव्हा महा-
राजांनी एक रुपया तुम्हास दिला होता, तो सांभाळून ठेवला आहे." अर्थात
दोन्ही महाराज एकच आहेत हे तेव्हा त्या गृहस्थांना पटून त्यांना आनंद झाला.

(११३)

भाई या नांवाचे एक मराठे गृहस्थ आहेत. त्यांच्या असे मनांत
आले की काही दिवस अक्कलकोटास महाराजांच्या पादुकांजवळ जाऊन
रहावे. त्याप्रमाणे त्यांनी सर्व तयारी केली. निघण्याचे आदले रात्री त्यांना
स्वप्न पडले. त्या स्वप्नांत अक्कलकोटचे महाराज आले व म्हणाले "तु
अक्कलकोटास जाऊ नकोस. मी आतां शिर्डीस आहे. तू शिर्डीतच ये."

त्याप्रमाणे भाई शिडीस गेले व पांज सहा महिने राहिले. तेव्हा त्यांनी साडे साहेबांच्या वाड्यांत जेथे बाबांचे लिखाचे झाड आहे त्याचे खाली धवकट कोटचे महाराजांच्या पादुका स्थापन केल्या.

(११४)

श्री. बापुसाहेब बुटी यांना एके दिवशी शिडीस असतांना बाब्याचा उपद्रव जाला. कांही रेच झाले व कांही बाब्या झाल्या व त्यांना तहान फार लागली. तेव्हा त्यांचे स्नेही डॉ. पिल्ले महाराजांकडे गेले. सर्व हकीकत महाराजांचे चरणी निवेदन केली व विचारले "बापुसाहेबांना प्यायला पाणी घाव किंवा कॉफी घावी." महाराज म्हणाले "त्यांना तरण करून घ्या. त्यांत रवा दूध, बदाम, प्रिस्ते, अक्रोड हे सर्व घाला व ते प्यायला घ्या." त्याप्रमाणे डॉ. पिल्यांनी वाड्यांत जाऊन तरण तयार करविले व बापुसाहेबांना पिण्यास दिले. त्यामुळे तहान तर राहिलीच पण बाब्याचा उपद्रवही बंद झाला.

(११५)

एकदा काका महाजनी शिडीस आठ दिवस राहण्याचे तयारीने गेले होते. प्रथमदर्शनाचे वेळीच महाराजांनी त्यांना विचारले "परत कुधी जाव-
याचें ?" असा प्रश्न ऐकून काकांना आश्चर्य झाले. त्यांनी उत्तर दिले "आपली आज्ञा असेल तेव्हा." महाराज म्हणाले "उगा सकाळी जा." त्याप्रमाणे काका दुसरे दिवशी सकाळी महाराजांची आज्ञा घेऊन निघाले. जेथे ते उतरले त्या ठिकाणी त्यांचे बाल्य व त्यांचे स्मृतीसंगत कारक
जेव्हा एकादश ज्येष्ठे झाले तेव्हा व काकांनी ते आंकोरमय
जाऊन तेथे व त्यांची काकांनी राहण्याची निवासस्थानाची पत्रही लिहिले

(११६)

थोस दत्तमंदिरांत एक दत्तोपंत नांवाचे गृहस्थ रहात असत. त्यांना महाराजादा वरें एकसारखा पोटशूळ असे व त्यापासून त्यांना फारच उत्त होत असे. महाराजांची कीर्ति ऐकून ते महाराजांचे दर्शनास गेले. महाराजांनी त्यांना आशीर्वाद दिला व कोही दिवस ठेऊन घेतले. महाराजांनी आशीर्वाद दिल्यापासून पोटशूळ बंद झाला तो झालाच, पुन्हा उपळ्या नही.

(११७)

एकदा मुंबईचे एक सालिसियर महाराजांचे दर्शनास गेले होते. महाराजांनी त्यांना चार द्राक्षे दिली व खावयास सांगितली. त्यांनी जेवत म एक द्राक्षे खाल्ले. त्यांना ती द्राक्षे धुतल्याशिवाय खाणे आवडत ना. पण त्याहीपेक्षा मोठी अडचण ही होती की द्राक्षाची बी कोठे टाकावी. महाराजांनी त्यांना सांगितले की द्राक्षाची बी कोठे टाकावी.

एक तोंडात टाकले ती त्यात त्यांना बी लागलीच नाही. मग दुसरे खाल्ले त्यातही बी लागली नाही. तिसरे खाल्ले त्यातही बी लागली नाही. काही दिवस त्यांच्या एका लिहोला यावी असे त्यांच्या मनात आले ती लिच महाराजांनी कोही द्राक्षे त्या लिहोला दिली. अर्थात् त्या सालिसियरस या सर्व प्रकारांचे निराकरण झाले.

(११८)

पण्णासाहेब दामोदरपूरचे ज्योतीचे कान्हेरस रयागिरी जिल्ह्यात वगुले तालुक्यातील दामोदरचे मराठे दरबारी भरत असेत. त्यांचे जन्म महाराजांच्या सुमारे सात वर्षांपूर्वी त्यांना महामंडळातून अर्धवट शिपाची नियुक्ती करण्यात आली होती. त्या महाराजांचे अर्धवट असल्यामुळे त्यांचे ही काम सोपे

नाहीं. दुसरे घरांतही पुन्हां तशीच विनंती करण्यांत आली. त्याच्या आधीच त्यांना
 वाद्रे शहरी त्यांचे येथे दृष्टांत झाला; त्यांत महाराजांनी दर्शन देऊन सोडितले
 की कॉन्फरन्सचे अध्यक्षस्थान स्वीकारावे. त्याप्रमाणे मठाकडून आलेले आमं-
 त्रण मग त्यांनी मान्य केले. त्यांचे एका मुलीस भ्रम होऊन त्यामुळे ती का
 आजारी असल्यामुळे व घरांत ती अण्णासाहेबांशिवाय दुसऱ्या कोणाच्या जुमा-
 नीत नसल्यामुळे त्यांना तिच्या जवळून अगदी हालवत नसे. कॉन्फरन्सची वेळ
 जवळ येत चालली पण मुलीची प्रकृति सुधारेना. तेव्हां काय करावे ह
 विचार पडला. मग आपला दृष्टांत तर असा आणि मुलीची प्रकृति तर
 अशी, या अडचणीत आतां मी काय करावे म्हणून शिर्डीस पत्र लिहिलें व
 महाराजांची आज्ञा मागितली. महाराज म्हणाले "जा पण लवकर ये. एक
 दोन दिवसांपेक्षां तेथे अधिक राहूं नको." त्याप्रमाणे ते गेले व जाण्या-
 येण्यास लागणारे दिवस धरून अवघ्या ४१५ दिवसांतच ते परत आले
 आल्यावर समजले की तेवढ्या मुदतींत मुलीची प्रकृति चांगली राहिली होती
 व ते परत आल्यावर तिची प्रकृति पुनः पूर्वीप्रमाणे विवडली व त
 नंतर अर्धेच दिवस गेल्यावर तिला महाराजांचे आज्ञेवरून शिर्डी येथे दर्शन
 नेली व त्या दिवशीच बाबांचे दर्शन होऊन त्यांनी तिला उदी लाऊन ति
 डोक्यावर आपला वरदहस्त ठेवला. तेव्हांपासून तिचा भ्रम जो गेला
 हावेळ पर्यंत. या दुखण्यातून ती कशी उठेल ही सर्वत्रांस मोठी चिंता होत
 याच वेळीं शिवाय प्रथमच गर्भार होती आणि वायूचे झटक्यापासून ती क
 कमी झाली नसल्याने ती तिच्या कोळीत कोळीस ठेवली आहे. व
 शिथिलीत असतां तिच्या गर्भाचा काळजी जवळ येऊन येऊन. त्या वेळीं ती
 जवळ येत जाऊन ती ती दुखण्याचा जोर अधिकाराने होऊन जाऊन. व
 शिथिलीत असतां त्याच्या जवळ येऊन ती ती दुखण्याचा जोर अधिकाराने होऊन जाऊन. व
 त्यांच्या मध्य निवारण. ते जाण्याने ती वेळ येऊन ती ती दुखण्याचा जोर अधिकाराने होऊन जाऊन.

कोर पलो अशक्य जावे, मजकूर कोरी तरी ईशान के काळी मजकूर
आयसोडली नाच काळी सुरासय हाती मजकूर, पय असा दिवस तिजवर
आयसोडली तसो हस देण्यास मजकूर कोणता थीर होईना. हे होकर धरोवर
मजकूर दुरां दिवशीं आणखी एक डॉक्टराचा मला पडला की, कोरी
इज्जत काळी नये, देवाकर हवाला ठेवून जे होईल ते होऊं याच आण खरो-
खराच दुसरे दिवशीं तिजो भ्रम कमी होऊन ती अगदीं अनायासे वाळंत
झाली, ती इतकी सुखाने, कीं तिला डॉक्टराची जरूर तर नाहीच लागली पण
सुईणीचा बोलावण्यास गेलेला माणूस अर्ध्या रस्त्यांतच होता तो ही इकडे
सुखरूप वाळंत झाली. या नंतर एक दोन दिवसांनीं हिची प्रकृति खूबत
बिघडली, आणि वर म्हटलेंच आहे कीं महाराजांचे उदीने व आश्विनदिने
हिचे दुखणे साफ गेले त्या वेळीं हिला या लहान मुलासह शिर्डीस बाबांचे
दर्शनास नेले होते.

(११९)

श्री माधवनाथ महाराज संस्थान चित्रकूट यांचे शिष्य रा. रा. लक्ष्मण केशव
उर्फ भाऊराव प्रधान हे या मासिकाचे वर्गणीदार आहेत. त्यांचे इच्छेवरून श्री. माधवनाथ
संजीवनी नामक सुंदर संताच्या चरित्राचे पूर्वाघातांत 'महात्म्यांचे वादात्म्य' नांवाच्या
१ भाग प्रकरणांत १०८ पृथ्वर "साईबाबा शिर्डी" या मध्यमशास्त्राली आलेल्या एका
अनुभववाचा उत्तरा या मासिकाचे वाचकांसाठी देण्यांत येत आहे; तो येणेप्रमाणे:—

साईबाबा (शिर्डी)

“लक्ष्मणराव उर्फ भाऊसाहेब प्रधान सत्र रजिस्ट्रार यांना श्रीनाथानी
साईबाबांकडे जाऊन “मला प्रत्यक्ष सांगितला नाही असा माझ्याबरोबर
संदेश दिला आहे” असे सांग, म्हणून सांगितले. त्याप्रमाणे ते तेथे गेले
असतां “नाथका ओकरा आया हय उमकी जिगा म्गवना चाहिये.” असा

म्हणून त्यांना जवळ बसवून घेतले. श्रीयुत लक्ष्मणराव यांनी निरोप सांगितल्यावर "मैने सुना भक्ते बहोतहि गद्दे लायेये, रस्तेमें चोरोने सब ललिया. इस वास्ते चोरोके वस्तीमें रहेना मुष्कील है. एही शिकानेके वास्ते तुमकू भाईने मेरे तरफ भेज दिया" असे म्हणून, "आज तो नायक प्रसाद पाना है, सो जल्दी करो." हे सर्व ऐकून लक्ष्मणरावांनी त्यांचे संबंधी श्रीनी जे उद्धार काढले होते, व जो उपदेश त्यांना पूर्वीच केल्या इकडे त्यांची खानगी केली त्याचा आशय मनांत आणून हे सोनाराकडून कान टोचणें आहे अशी आपल्या मनाशी गांठ मारिली. स्वयंपाक करून साईबाबांना समवेत घेऊन भोजन केलें; परंतु जाण्यास परवानगी मागतली "निःसार जगतमें रहेना मुष्कील है. ऐसा उपदेश मेरेकू किया, इतनाही भाई बोल देव" एवढेच सर्वार्थ सूचित वाक्य बोलून व परस्परांची अमेद स्थिति दर्शित करून त्यांना प्रेमानें निरोप दिला.

[illegible]

भजारि भजारे महाराज साई । तुकाराम गुरव सदा लीन
पायीं ॥ धृ ॥ सा म्हणतां साही शास्त्रपुराण ॥ ई म्हणतां तो
ईश्वरची जाण ॥ ना म्हणतां तो विष्णु नारायण । थ म्हणतां
थकले चारी वेद जाण ॥ १ ॥ सगूण निर्गूण तोचि निरंजन ॥
निराकार तोची आकारळा जाण ॥ म्हणाहो म्हणाहो महा-
राज साई । तुकाराम गुरव सदा लीन पायीं ॥ २ ॥ साई
निमित्तें धरळा अवतार । जडमूढ भाविकाचा केला उद्धार ॥
काम, क्रोध, मद, मत्सर, दंभ, अहंकार । शङ्खरिपू निरसून शुद्ध
केलें कलेवर ॥ ३ ॥ ठसवीला बोध भाव निरंतर । भक्ति मार्गें
दूर केला अहंकार ॥ 'साईनाथ' ऐसीं अक्षरें हीं चार । तोच
निराकार भजा निरंतर ॥ ४ ॥ भजा रे भजा महाराज साई ॥
तुकाराम गुरव सदा लीन पायीं ॥

श्लोक

असे सायुदेही असूनौ विदेही ॥

जनीं बोलती ज्या महाराज साई ॥

करी वृष्टि पीयूष दृष्टी सदाही ॥

जगीं घन्य ऐसा महाराज सार्ड ॥ १ ॥

अलक्ष्यांश लक्ष्या नये पाहता ही ॥

जनीं वाच्यते ये महाराज साई ॥

तुकाराम सेवे सदा लीन पायीं ॥

म्हणे साई राजा कृपापूर्ण होई ॥ २ ॥

अभंग.

साई म्हणतां साधे इहपरलोक ॥

व्यर्थचि जाई देह अभिमानें फोक ॥

तारुण्याचा सोडून घाहो श्लोक ॥

अंती बांधून नेतील यमसेवक ॥

साई म्हणोनि भजा हो ईश्वर एक ॥

काळ जातो करा मना विवेक ॥

भजा भजारे महाराज साई ॥

तुकाराम गुरव सदा लीन पायीं ॥

दासगणू-कृत.

पद

गडपने दत्त महाराज, जो पूर्ण करे दीन काज ॥ ध्रु ॥

जवळीर पद भुजा विराजे फडि कौपिन गळे पाळा ॥

महाल कर्करी नाथ सदनक आया लडुंगलाळा ॥ १ ॥ साई ॥

जेव्हा लीई सुनि हातये वषकल ते सुन वसका ॥

जवळीर वो ग्याज येने ते पार न जायज निजका मिया ॥

सुखी हावे द्वार पो लायो गिवाले घन्या । दास मयू भाव
कळीपो चारक पो प्रभु सन्या ॥ ३ ॥ साई धन ॥

सा. कर्मलानाई (माहेरचे नांव) अथवा गोपिकांनाई भिडे (मासुरचे
नांव) रावणार पाले यांची श्रीसाईसमर्पित प्रार्थना.

पद (चाल तिळगुळ्या मंजुळ बोल,)

द्या दर्शन या मूढेळा ॥ साईबा ॥ घृ० ॥

तरतनु ही मम फुकटचि गेली, साधुपदे मी नाही वंदिली ॥

आयुष्याची घटका भरली । हा जन्मही व्यर्थची गेळा ॥ सा. १ ॥

शिरडी ग्रामीं वसती तुमची । ऐकत आले बहु दिवसांची ॥

आस असे बहु दर्शनाची । न्या झडकरी तवपद कमला ॥ सा. २ ॥

नामीं तुमच्या चित्तची नाही । प्रपंचाची सुटली घाई ॥

कृपा करावी तुम्हीं लबलाही । अशी आस असे बहु मजला ॥ सा. ३ ॥

अविश्वास मन हें झालें । निश्चयाचे बळ ते गेलें ॥

भवसागरीं या हुंवत राहिलें । ही बरी न दिसे गत मजला ॥ सा. ४ ॥

दर्शन तुमचें होईल केव्हां । सुटलीसे तळमळ मम जीवा ॥

पेटीलागीं धांवा धांवा । वाट पाहे दीन ही कमला ॥ सा. ५ ॥

साईबा ॥ द्या दर्शन या मूढेळा ॥ साईबा ॥

१६८

- २१ चंकोबा रंगारी उमरीकर
१६ बाबा रंगारी उमरीकर
१५ धोंडोपंत वकील नांदेडकर
१०० श्रीमंत भवानराव वनसुडे

इंदूर

२५ रोख रुपये

५० साईबाबा गलेफ

२५ विठोबा रुक्माई वस्त्र

१००

५० रघुनाथ बचुवार पुणेकर

५ खंडेराव शामराव कोठारे
मुंबई

५ धैर्यवान डाक्टर साो मुंबई.

११ नारायण जनार्दन तेंडुलकर

व जनाबाई, मुंबई.

२० काका पाटील अंधेरीकर

२२॥ गवसो दाभोळकर तर्फे

दामू अण्णाकडून

१ कृष्णाजीपंत भागाशे

गेह्या रामनवमीचे वर्गणी व॥

२ रामचंद्र पांडुरंग बापट

३ आनंदराव परशुराम दोळस

४ रामचंद्र तुकाराम तामंत

५ शशि नारायण दाभोळकर

३३९॥=

४९ जोहरमळ तुकाराम सारबाजी

१६॥ हगाम्याचे वंदोवस्त खर्च

हस्ते तात्या पाटील

१२० दासनाला संगमनेरकर

१०० रोख रुपये

१० गाडी भाडे

५ पोटीगी

५ उपरणे

१२०

१८ वाजेवाले राहातेकर

१५ रोख रुपये

३ पोटीगी

१८

३० दुधावडल

२८ गोपाळ

२ सर्पण

३०

१७ सर्पणावडल हस्ते विठोबा

मुतार व सगुण

११ तेलवडल, हस्ते तुकाराम तेली

५३ पंढरपुरकर आचारी

२८ हर क. ४ प्रमाणे आचारी

१० रेलवे भाडे

५५ डांग भाडे

१० धोतर जोडा

५३

२२ नारायण दाभोळकर

१० आचार्य रामचरणजी आजी

१७ गण

५ दत्तात्रय गणेश जी

२८ उरण

५३

२ शंताबाई शमचंद सामंत

२४ तांदुळ पाने १ हलत बांदणी

१० मोरेश्वर महादेव कोळारीडे

१०१ खुर्चे

५ यशवंत मळार

८ कशर

२ पुरुषोत्तमदास धडगाळी

१ कदाम

१॥ परशुराम आप्पाजी नाचवरे

११ वेदाणा हस्ते बदिनी

४४॥

२०१

२ पैकी वृजा खच

१८१ महाजरी

आमंत्रण पत्रिकांचे

१४ तांदुळ

छपाई बदल रावसाहेब

११ डाळ

१८१

दाभोळकर तर्फे

१७॥ बाबा धर्माधिकारी नगरकर

४२॥

१० रामायण दक्षिणा

५ मनमोहन रंगनाथ जयकर मुंबई

५ उपरणे

२॥ भाडे

१७॥

५ रामचंद्र सीताराम अंधेरीकर

२२ काशीकर प्राळंदे शास्त्री

५ गणेश पाटंग अंधेरीकर

५ रोख रुपये

६ श्रीकृष्ण पुरुषोत्तम पाटील

१५ रुमाल

अंधेरीकर

२ संभावना

२ मोरेश्वर केशव कर्णिक

३२

११- बाबा रामचंद्र पतेवार

३७ गुळमेली शिऱ्याच्या ३

मुखेडकर

७५॥ नागोबा

५ बळवंत हरी कर्णिक

६६ तुप

५ रघुवीर भास्कर परदे, मुंबई

७ पत्रावळी

५ बळवंतराव बापराव फणसे

२॥ मिरण्या

७५॥

४२॥

८९१॥

श्रीसार लीला.

११४

८९६।२

७०२॥

- १० गोविंद नारायण सामंत
- १० दाजो विठ्ठल सांवारे
- १० बागडे नगरकर

५१॥ भगवानराव वि. हस्ते पितो
वर मास्तर.

३१ फराळाचे लाडू
४ चिषडा

५ सदाशिव सीताराम दीक्षीत भूज

१२॥ फळे

१ जुली अनाजी पेडणेकर

५ विद्यार्थी

१ गणपतराव कैरकर

५२॥

२॥ शिरोडकर मास्तर, कुर्ली

५० श्री साईबाबा गळेफ रुपये
हस्ते भवानराव बनसोडे

१ वसंतराव गोरक्षकर

२५ श्री विठ्ठल रुक्मीणी वस्त्र
हस्ते भवानराव बनसोडे

७ राजाजी वस्मजकर

१५ रामराव कळनूरीकर

१३ श्रीराम जन्माचे वेळी दक्षणा,
संभावना

१० आनंदराव कळनूरीकर

२ आप्पा कळनूरीकर

१० रामराव हुंडेकरी नांदेडकर

१० भोजन दक्षणा एकंदर

११ गोविंद व्यंकटी महाजनी

गायीचा चारा ५॥

मुखेड

७ लक्ष्मण भटजी

११ चण्या मुकावार मुखेडकर

६ उपरणे

७ चण्या तांबुळी मुखेडकर

१ दक्षणा

२१ बहिनीवाई जोगळेकर पुणे

७

५ अंबुताई महाजनी वाईकर

७ जानु पुजारी

१५ बाळरावराव रेगे खांडवा

६ उपरणे

११ बाळरावराव महाजनी, मुंबई

१ दक्षणा

१० लक्ष्मणराव मंडळी

७

११ बाळरावराव महाजनी, मुंबई

७ जानु पुजारी

१० लक्ष्मणराव मंडळी

६ उपरणे

१५ बाळीराव सोबकार उमरीकर
१५ हरिश्चंद्र मिश्री उमरीकर
११ सीताराम भारवाडी मुखेदकर
५ बाळाजी पाटील उकलगांवकर

६ बाळाजी सोबदार उमरीकर
७ मातंड भगत
६ उपरणें
१ रोख

१॥ नारायण वजारी उमरीकर
१८॥ निनावे आलेले किरकोळ

७ अब्दुलभाई
६ उपरणें
१ रोख

५ बंकटराम भारवाडी उमरीकर
१॥ ससीतळ कारवारकर
उदबत्ती पुडा

१० रंगनाथ गुरव उपरणें ५
आयलाजी उपरणें ५
४ तासेवाला उपरणें १
४ सिंगवाला उपरणें १

५ वासुदेव काशिनाथ गांधी
राहतेकर गुळभेली १
५ शिवराम सोपाना निमगांवकर
गुळभेली १

७ बाळागुरव उपरणें १
४ सिताराम ब्राह्मण, स्वयंपाक
हनुमान जयंती
५ मनाजी कुंभार

४ तात्या गणपती पाटील कोते
गुळभेली १

५॥ दासगणू महाराज गुळभेली १
५ लक्ष्मीबाई शिंदी गुळभेली १

३ उपरणें
१ पागुटे
१ रोख

१० भगवानराव मांजरकर उपरणें १

दादासाहेब बांन्हाळकर उपरणें १

५॥ यधु न्हावा
३ उपरणें
१ पागोटें
१॥ रोख

८५॥॥ शिर्डी येथील पेंड विक्री-
वरोल धर्मादाय.

५॥

१०८५॥॥

११५९॥

श्रीसाई लीला.

१०८५॥॥

११५९॥

८१॥ नांदेड येथील पेंडीचे नण्या- १९॥ गाडीभाडे.

वरील धर्मदाय.

३. पंढरपूरचे याचारी येतांना.

५९॥ दासगणू महाराज यांचे

३॥ पुणतांच्यास येतांजातां यमुनाई

१२२६॥

॥ नापाजी या पुण्याहून येतांना

६॥ पुंडलीक गोंदकर.

५॥ खुजी पाटील शिंदे.

१॥ राहाते गाडीभाड्या करिता.

१०॥

४. एकादशी फराळ

१॥ म्हाळसाकांत फराळ

९. भाजी, वरभाडे, सारवण

७. १॥ ०॥०

३. विड्यांची पाने, सुपारी

२. १

५. प्रसादाचे नारळ ४०

१॥ आंधळ, म्हाळी, दारकी तगैरे

२॥ डामर, कासिनथ, दोण

१॥ २॥ १॥

१०॥ कापड, हस्त रुपच

तविड्या, गण, आंधळ

परत मरदास मिळून

४. गोपाल, वादकर उपत्या

६॥ गाडवखर्च, परदेण, डोळण

१॥ १॥

समाधीगृह शिरडी.

